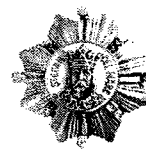

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

PR. 334/05.10.18
CEM

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, nr.198
Tel.: (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-0155 din 29.10 2018
La nr. 334 din 05 octombrie 2018

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legea nr.215/2016; Codul educației).

Anexă: *Raportul de expertiză anticorupție, pe 3 (trei) file.*

Director adjunct

L. Chireoglo

Lidia CHIREOGLO

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO18/5496 din 25.10.2018

la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legea cu privire la tineret nr.215 din 29 iulie 2016 și Codul Educației - art.4, art.136, art.140)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este un grup de Deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.6-12 din Legea nr.100/2017 privind actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*

- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."

Proiectul supus expertizei anticorupție este plasat pe pagina web a Parlamentului, la 10 octombrie 2018. Prin urmare, în procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale prevăzute la art.11 alin.(22) și art.12 alin.(2) al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Din nota informativă poate fi dedus că proiectul are drept scop completarea cadrului normativ național cu privire la tineret cu noi prevederi referitoare la educația civică și patriotică a tineretului.

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune stabilirea unui sistem de măsuri pentru educația civică și patriotică a tineretului, consolidarea instituției familiei.

Prin urmare, se constată că scopul dedus din nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului promovează interesele tineretului din Republica Moldova, care urmează să beneficieze de educație civică și patriotică asigurată de către stat.

De asemenea, proiectului promovează interesele statului cu privire la educarea tineretului în spirit civic și patriotic.

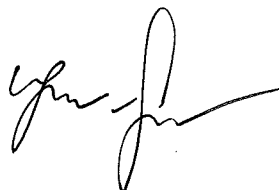
Prin urmare, promovarea intereselor menționate supra nu este în detrimentul interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare".

Deși proiectul este însoțit de notă informativă, aceasta nu corespunde prevederilor Legii cu privire la actele normative.

Prin urmare, considerăm că nota informativă nu conține o justificare suficientă a promovării proiectului de act normativ.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) *fundamentarea economico-financiară*”.

În rezultatul examinării proiectului s-a constatat că implementarea în practică a acestuia va necesita cheltuieli suplimentare din bugetul public, legate de:

- desfășurarea festivalurilor la nivel național, regional pentru asociațiile obștești de tineret pe diverse tematici de ordin civic și patriotic;
- organizarea de activități instructiv-educative la tema educației civice și patriotice a tineretului;
- organizarea taberelor sportive cu tematici patriotice;
- crearea în cadrul unităților militare a centrelor independente pentru educația patriotică a tinerilor;
- lansarea literaturii istorico-metodice, metodice și beletristice, lansarea filmelor artistice și documentare, precum și a pieselor teatrale pe teme civile și patriotice;
- acordarea din partea statului a sprijinului pentru familiile cu mulți copii sub formă de suport statal unic, pentru construcția (reconstrucția) sau achiziționarea de locuințe;
- acordarea creditelor concesionale și subvențiilor pentru familiile tinere, precum și a „altui sprijin financiar” din partea statului.

Totodată, nota informativă nu conține careva informație cu privire la sursele din care vor fi finanțate cheltuielile enumerate mai sus sau quantumul, cel puțin aproximativ, al mijloacelor financiare necesare pentru implementarea cu succes a normelor din proiect.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative *"textului proiectului actului normative se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]"*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

- e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]
- f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;
- g) se evită tautologiile juridice;
- h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]"

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea 100/2017.

Totodată, în proiect autorul utilizează două noțiuni diferite pentru același fenomen, fapt care poate crea confuzii la aplicarea în practică a proiectului. Mai detaliat, ne vom referi la acest aspect în compartimentul "Analiza detaliată".

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte legislative sau normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului se referă la organizarea și asigurarea, de către stat, a educației civice și patriotice pentru tineret.

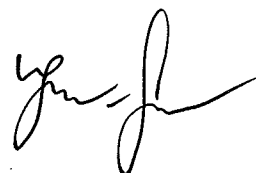
Totodată, prin proiect, în sarcina autorităților administrației publice locale se pune consultarea organizațiilor neguvernamentale de tineret în cadrul elaborării și implementării politicilor de tineret.

Suplimentar, în sarcina administrației publice locale de nivelul întâi a fost pusă consultarea obligatorie a organizațiilor neguvernamentale de tineret și pentru tineret, constituite la nivelul respectivei unități administrativ-teritoriale, în toate problemele ce vizează tineretul.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

La art.I pct.3 din proiect

„La articolul 12, alineat (2) litera b) va fi modificat și completat cu următorul conținut: „elaborează și implementează politici de tineret la nivel local consultând în mod obligatoriu structurile non-guvernamentale de tineret””.

Obiecții:

În proiect autorul utilizează concomitent noțiunile de „structuri non-guvernamentale” și „organizații neguvernamentale” (art.I pct.4 din proiect), în privința entităților de tineret cu care autoritățile publice locale urmează să consulte politicile de tineret elaborate și toate problemele ce vizează tineretul.

Utilizarea concomitentă a termenilor diferiți pentru același fenomen poate duce la interpretarea greșită a acestora de către responsabilii de implementare a proiectului.

În legislația națională sunt utilizate termenele „organizații neguvernamentale” sau „organizații non-profit”.

Recomandări:

Redactarea proiectului prin substituirea noțiunii „structurile non-guvernamentale” cu noțiunea „organizațiile neguvernamentale”, la cazul gramatical respectiv.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive

Riscuri de corupție:

- Generale

IV. Concluzia expertizei

Proiectul legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative a fost elaborat de către un grup de deputați din Parlamentul Republicii Moldova, în scopul completării cadrului normativ național cu privire la tineret cu noi prevederi referitoare la educația civică și patriotică a tineretului, precum și consolidarea instituției familiei.

În cadrul procesului de elaborare au fost respectate prevederile legale cu privire la transparența în procesul decizional și proiectul corespunde normelor de tehnică legislativă.

Proiectul corespunde interesului public general, deoarece va contribui la beneficierea, de către tineret, de educație civică și patriotică din partea statului, precum și la susținerea familiilor cu mulți prin acordarea de sprijin financiar.

25.10.2018

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Vadim Gheorghita, Inspector principal